

ความรับผิดชอบเมื่อบัตรเครดิตสูญหายหรือถูกขโมย

พรเทพ ทวีภาคย์จน์

ผู้บริหารสำนักบริหารบุคคล

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)

บัตรเครดิตเป็นบัตรที่ธนาคารหรือสถาบันทางการเงินออกให้กับลูกค้าที่มีเงินเดือนหรือรายรับต่อเดือนเข้าเกณฑ์มาใช้จ่ายล่วงหน้า หรือที่เรียกว่าเครดิต ซึ่งทางธนาคารจะออกวงเงินให้ในบัตรเครดิตประมาณสามเท่าจากยอดเงินเดือนของคุณ เพื่อนำมาใช้ซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ใช้จ่ายค่าบริการชำระค่าสาธารณูปโภคเดินทางท่องเที่ยว ซื้อของออนไลน์ และใช้จ่ายสินค้าที่มีราคาสูง ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บเงินถึงจะซื้อได้ แต่บัตรเครดิตสามารถจ่ายหรือชำระให้ได้ โดยผู้ถือบัตรเครดิตยังไม่ต้องชำระเงินคืนเวลานั้น แต่สามารถชำระได้ในเดือนถัดไปหรือทำการแบ่งผ่อนชำระ ในปัจจุบันพบว่าผู้คนเริ่มหันมาใช้บัตรเครดิตกันมากขึ้น ไม่เพียงแต่เพื่อซื้อสินค้า และเพื่อจ่ายค่าบริการเท่านั้น แต่บัตรเครดิตยังสามารถใช้เพื่อจ่ายยามฉุกเฉิน ยามป่วยกะทันหันหรือต้องจ่ายค่าอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิด บางครั้งอาจเป็นการจ่ายค่าซ่อมแซมสินทรัพย์ที่เสียหายแล้วจึงค่อยผ่อนจ่ายหรือชำระเต็มจำนวนทีหลัง อีกทั้งการพกพาบัตรเครดิตยังมีความปลอดภัยในกรณีที่ต้องใช้จำนวนเงินเยอะเมื่อจ่ายซื้อสินค้าที่สูง ทำให้เราไม่ต้องพกพาเงินสดเป็นจำนวนมาก

บัตรเครดิตช่วยให้ชีวิตของเราสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้ถือบัตรเครดิตมีวินัยทางการเงิน และสามารถวางแผนการใช้บัตรเครดิตได้ดี มันย่อมเกิดผลประโยชน์อย่างมากสิ่งสำคัญที่สุดคือ การจ่ายชำระตรงเวลาตามที่กำหนดทุกรอบบัญชี และเต็มจำนวน เพราะไม่ต้องเสียค่าดอกเบี้ยให้กับทางธนาคารหรือสถาบันทางการเงินไปเปล่าๆ ฟรีๆ เพราะแบบนี้หลายท่านจึงเลือกใช้บัตรเครดิตโดยไม่พกพาเงินสด แล้วนำเงินที่สดที่มีอยู่ไปลงทุนอย่างอื่น บัตรเครดิตเหมาะเฉพาะกับคนที่สามารถวางแผนทางการเงิน มีวินัยในการบริหารการเงิน เพื่อชำระหนี้ที่เกิด

บัตรเครดิตได้อย่างเหมาะสมตรงตามเวลาที่กำหนดรอบบัญชีอย่างเต็มจำนวน ทำให้ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยให้กับทางธนาคารหรือสถาบัน

ทางการเงินที่เป็นผู้ออกบัตรเครดิต แต่จะไม่เหมาะกับคนจิตอ่อนที่อยากนำไปใช้ซื้อสิ่งของมากมาย โดยปราศจากการวางแผนทางการเงินอย่างเหมาะสม จนนำไปสู่ภาระดอกเบี้ย และค่าบริการบัตรเครดิตจนอาจทำให้เกิดการฟ้องร้องจนกระทั่งเสียประวัติด้านการเงิน เพราะถ้าหากปล่อยเวลาผ่านไปโดยไม่สามารถทำการชำระทันตามกำหนดเวลา **คือ** ต้องจ่ายดอกเบี้ยให้กับทางผู้ให้บริการ**บัตรเครดิต**โดยมีขั้นต่ำที่ 10 เปอร์เซ็นต์พร้อมกับจ่ายดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นอีกถึง 20 เปอร์เซ็นต์ต่อไป

ปัจจุบันมีคดีที่ฟ้องร้องเรื่องผิดนัดผิดชำระบัตรเครดิตอยู่จำนวนมาก จะเรียกว่าเป็นลำดับต้นๆ ของคดีแพ่งในศาลก็ว่าได้ เพราะผู้ใช้บัตรไม่มีวินัยในการใช้ ทำให้เป็นหนี้เป็นสินกันจำนวนมาก สุดท้ายย้เจ้าหนี้เจ้าของบัตรก็ตามมาฟ้องร้องเพื่อเรียกเงินคืน เป็นคดีกรงรศาลอยู่ในปัจจุบัน **มีกรณีสงสัยสอบถามกันมากกว่า หากบัตรเครดิตหล่นหายหรือถูกขโมยไปแล้วนำไปซื้อสินค้าต่างๆ เจ้าของบัตรยังต้องรับผิดชอบอยู่อีกหรือไม่** ในปัญหาดังกล่าว เคยมีการฟ้องร้องกันว่าใครต้องรับผิดชอบ ศาลฎีกาเคยตัดสินเรื่องนี้ไว้ว่า เมื่อธนาคารเจ้าของบัตรได้รับแจ้งจากผู้ถือบัตรแล้วว่า บัตรเครดิตได้สูญหายไปเพื่อขอให้ธนาคารระงับการใช้บัตรเครดิต ธนาคารเจ้าของบัตรจะต้องรับผิดชอบให้ผู้ถือบัตรโดยเร็ว ก็จะทราบได้ทันทีว่าลายมือชื่อผู้บัตรเครดิตในเซลล์สลิปไม่ตรงกับลายมือชื่อของผู้ถือบัตร แสดงว่าร้านค้าที่รับบัตรชำระค่าสินค้าไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตรวจสอบลายมือชื่อในเซลล์สลิป ย่อมทำให้ธนาคารเจ้าของบัตรมีสิทธิที่จะเรียกเงินที่ชำระไปแล้วคืนจากร้านค้า แทนการมาเรียกเก็บจากผู้ถือบัตรได้

เทียบเคียงคำพิพากษา ฎีกาที่ 1989/2552 ข้อตกลงการใช้บัตรวีซ่า ข้อ 8 ที่กำหนดให้จำเลยต้องรับผิดชอบโจทก์ในกรณีที่บัตรเครดิตสูญหาย ถูกลักขโมยหรือถูกใช้โดยบุคคลอื่น โดยมีได้รับอนุญาตจากผู้ถือบัตร (จำเลย) ที่ได้แจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ศูนย์บัตรเครดิตของธนาคาร (โจทก์) ทราบแล้วโดยพลัน เพื่อให้ระงับการใช้บัตรเครดิตในภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นก่อนมีการแจ้งดังกล่าว ในจำนวนเงินที่เกิดจากการใช้บัตรเครดิตของผู้ถือบัตร ซึ่งถูกนำไปใช้โดยมิชอบ รวมถึงภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นหลังจากแจ้งให้ธนาคารทราบแล้วไม่เกิน 5 นาที นอกจากนี้จะขัดแย้งกับข้อตกลงการใช้บัตรวีซ่า ข้อ 6 วรรคสองแล้ว ยังถือเป็นข้อสัญญาที่ทำให้จำเลยต้องรับภาระในหนี้ที่เกิดขึ้นจากการใช้บัตรเครดิตที่จำเลยไม่ได้ก่อขึ้น และไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของจำเลย ทั้งโจทก์ยังมีทางเลือกความเสียหายของโจทก์ได้โดยหากโจทก์ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าลายมือชื่อผู้บัตรเครดิตในเซลล์สลิปไม่ตรงกับลายมือชื่อของจำเลยผู้ถือบัตร โจทก์สามารถเรียกเงินที่ได้จ่ายไปคืนจากร้านค้าได้ ฉะนั้น เมื่อโจทก์ได้รับแจ้งจากจำเลยว่าบัตรเครดิตได้สูญหายไป เพื่อขอให้โจทก์ระงับการใช้บัตรเครดิต โจทก์จะต้องรีบดำเนินการให้จำเลยโดยเร็วก็จะทราบได้ทันทีว่า ลายมือชื่อผู้บัตรเครดิตในเซลล์สลิปไม่ตรงกับลายมือชื่อของจำเลย แสดงว่า ร้านเจมาร์ทไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตรวจสอบลายมือชื่อในเซลล์สลิป ย่อมทำให้โจทก์มีสิทธิที่จะเรียกเงินที่ชำระไปแล้วคืนจากร้านเจมาร์ท แทนการมาเรียกเก็บจากจำเลยได้ ซึ่งเป็นธรรมกับทุกฝ่าย แต่โจทก์มิได้ทำเช่นนั้น โดยเห็นว่าข้อตกลงการใช้บัตรวีซ่า ข้อ 8 ที่ให้จำเลยต้องรับผิดชอบโจทก์อยู่แล้ว ถือเป็นภาระเปรียบจำเลยเกินสมควร และเป็นภาระแก่จำเลยต้องรับผิดชอบเกินกว่าวิญญูชนทั่วไปจะคาดหมายได้ตามปกติ อันเข้าลักษณะข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ข้อตกลงการใช้บัตรวีซ่า ข้อ 8 จึงไม่มีผลใช้บังคับ จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบหนี้ให้โจทก์

บทสรุปสังท้าย การมีบัตรเครดิต ทำให้เราเหมือนมีเงินสำรองก้อนหนึ่งอยู่ในมือ แต่ถ้ารู้แต่มีวงตั้งแต่รอบแรก โดยไม่มีเงินสำรองจ่าย แล้วรอเงินเดือนที่จำนวนพอๆ กับเงินที่ใช้ไปล่วงหน้าไปจ่ายบัตรเครดิต ชีวิตคุณก็จะเปลี่ยนเป็นคนทำงานเพื่อถวายเป็นหนี้บัตรเครดิตไม่รู้จบ ฉะนั้น ก่อนใช้บัตรเครดิตในแต่ละเดือนจึงควรจำกัดวงเงินที่จะใช้แต่ละเดือนให้ชัดเจน โดยประเมินตามกำลังการจ่ายของตัวเอง เพื่อเป็นกรอบเตือนสติไม่ให้ใช้เงินเกินกำลังในการชำระคืนในแต่ละเดือน ซึ่งวิธีนี้จะช่วยป้องกันการรูดเพลินเกินห้ามใจ และกลายเป็นภาระหนักอึ้งที่ตามมา สิ่งที่เราควรทำ คือ **การจ่ายเต็มจำนวนทุกครั้ง** นี่เป็นวิถีของลูกหนี้ชั้นดี ที่ทำให้บัตรเครดิตเป็นเครื่องมือทางการเงินที่แสนจะมีประโยชน์ เพราะการชำระเต็มจำนวนตามเวลาที่กำหนด หรือจ่ายภายในระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย แต่ละบัตรมีเงื่อนไขที่ต่างกัน จะไม่ถูกคิดดอกเบี้ยใดๆ เลย